

דְּכַתִּיב וְעַתָּה הָשֵׁב אֶשֶׁת הָאִישׁ כִּי נָבִיא הוּא וְגו', וְהָכֵא
לָא אָמַר לִיה מְדִי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק הָא כְּתִיב עַל דְּבַר שְׂרֵי אֶשֶׁת אַבְרָם.
דְּהָכִי הוּוּ אָמְרֵי לִיה, עַל דְּבַר שְׂרֵי אֶשֶׁת אַבְרָם.
דְּהָא לָא הוּוּ מְמַלִּיל עִמְיָה בְּמָה דְמְמַלִּיל בְּאַבְיִמְלָךְ,
אַלְא בְּמַלְחָה דָּא אֶתְמַר וְלֹא יִתִּיר, מְכַתְּשָׂא דָּא עַל דְּבַר
שְׂרֵי אֶשֶׁת אַבְרָם אִיהִי, וְלֹא הוּוּ מְלִיל ^(דא) עִמְיָה, כְּדִין
יְדַע ^(היא) דְּהָא אֶתְתִּיב דְּאַבְרָהָם אִיהִי, מִיָּד וַיִּקְרָא פְּרַעָה
לְאַבְרָם וַיֹּאמֶר וְגו'.

וַיֵּצֵא עָלָיו פְּרַעָה אֲנָשִׁים. לְמָה בְּגִין דְּלֹא יִקְרַב בַּר נֶשׁ
בְּהוּ לְאַבְרָמָא לֹון. וַיִּשְׁלַחוּ אוֹתוֹ, לְוַיִּיה עֲבָדוֹ לִיה
בְּכָל אֲרַעָא דְּמַעְרִים. אָמַר לִיה קְדָשָׂא בְּרִיךְ הוּא הָכִי
אַתָּה זְמַן לְמַעְבַּד לְבְנֵי אֵת תּוֹזִיף לֹון מֵאַרְעָךְ דְּכַתִּיב,

לשון הקודש

אֶשֶׁת אַבְרָם. וְלֹא הִיָּה מְדַבֵּר (וְהוּ עִמוּ).
אִזְ וְהוּוּ יְדַע שְׂוֹ אֶשְׁתּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם
הִיא. מִיָּד - וַיִּקְרָא פְּרַעָה לְאַבְרָם
וַיֹּאמֶר וְגו'.

וַיֵּצֵא עָלָיו פְּרַעָה אֲנָשִׁים, לְמָה? כְּדִי
שֶׁלֹּא יִקְרַב אָדָם לְהֵם לְהַרְעֵ לְהֵם.
וַיִּשְׁלַחוּ אוֹתוֹ, לְוַיִּיה עֲשׂוֹ לֹו בְּכָל אֲרָץ
מַעְרִים. אָמַר לֹו הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: כְּדִי
אַתָּה עֲתִיד לַעֲשׂוֹת לְבְנֵי, אַתָּה תְּלֹוּה

כְּתוּב כֵּאֵן כְּמוֹ שְׁנֵאמַר בְּאַבְיִמְלָךְ,
שְׁכַתּוּב וְעַתָּה הָשֵׁב אֶשֶׁת הָאִישׁ כִּי
נָבִיא הוּא וְגו', וְכֵאֵן לֹא אָמַר לוֹ דְּבַר?
אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָרִי כְּתוּב עַל דְּבַר
שְׂרֵי אֶשֶׁת אַבְרָם. שְׁכַךְ הִיּוּ אוֹמְרִים לֹו:
עַל דְּבַר שְׂרֵי אֶשֶׁת אַבְרָם. שְׁהָרִי לֹא
הִיָּה מְדַבֵּר עִמוּ כְּמוֹ שְׁמְדַבֵּר עִם
אַבְיִמְלָךְ, אַלְא בְּדַבֵּר זֶה נִתְּבַאֵר וְלֹא
יִתִּיר: הַמְּכָה הוּוּ עַל דְּבַר שְׂרֵי

(שמות יג) וַיְהִי בְשִׁלַּח פְּרַעֲהַ אֶת הָעָם דְּאוֹזִיף לֹזֵן מִכָּל אַרְעֵיהָ.

אָמַר רַבִּי אַבְא כָּל כֶּדַּי לְמַה אוֹדְמֵן לִיה לְאַבְרָהָם וּלְמֵאִי אֵינְעִטְרִידָהּ, אֶלָּא בְּגִין לְגַדְלָא שְׁמִיהָ דְאַבְרָהָם וְשָׂרָה בְּעֵלְמָא, (דף 91 ע"א) דְּאֶפִּילוּ בְּמַצָּרִים דְּאֲנֹן חֲרָשֵׁי עֵלְמָא וְלֹא הוּהּ יָכִיל בְּרֵי נֶשׁ לְאַשְׁתְּזִיב מִנֵּיהּוּ. אֲתַגְדֵּל אַבְרָהָם וְאֶסְתְּלִיק לְעֵילָא הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיַּעַל אַבְרָם מִמַּצָּרִים, לְאֵן אֲתֵר הַגְּנָבָה. (ימאי הוא וְאֶשְׁתּוּ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ, אֶלָּא לְאוֹדְעָא דְלֹא גָזְלוּ מִנֵּיהּ מִדְּעַם מֵאֲנֹן מִתְּנֵן דִּיחֲבֹו לִיה כְּדִיל שָׂרָה דְתַהֵא לְמִלְכָא)

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן תָּא חַוִּי, כִּלְאֵי רוּזָא דְחַכְמַתָּא אִיהוּ, וְקָא רָמִזַּתְּ חֲכָא בְּחַכְמַתָּא וְדַרְגִּין דְּלִתְתָּא דְקָא נַחִית אַבְרָהָם לְעוֹמְקֵיִיא דְלַהוֹן וַיַּדַּע לֹזֵן, וְלֹא אֲתַדְפֵּק בְּהוּ, וְתַב לְקַמֵּי מָרִיהּ. וְלֹא אֲתַפְתָּא בְּהוּ כְּאָדָם דְּכַד

לשון הקודש

וַיַּעַל אַבְרָם מִמַּצָּרִים. לְאִיזָה מְקוֹם? הַגְּנָבָה וּמַה זֶה הוּא וְאֶשְׁתּוּ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ? אֶלָּא לְהוֹדִיעַ שְׂלֵא גָזְלוּ מִמֶּנּוּ דְבַר מֵאוֹתָן מִתְּנוֹת שְׁתַּנְּנוּ לוֹ בְּשִׁבִיל שָׂרָה שְׁתַּתְּהִי לְמִלְכָּה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בַּא רְאָה, הַבֵּל הוּא סוּד שֶׁל חֲכָמָה, וְרִמִּזַּתְּ כֵּן בְּחַכְמָה וְהַדְרָגוֹת שֶׁלְמִטָּה שְׂאֵבְרָהֶם יָרַד לְעַמְקָם וַיַּדַּע אוֹתָם, וְלֹא נִדְפַק בָּהֶם, וְשָׁב לִפְנֵי רַבּוּנּוֹ, וְלֹא הִתְפַּתָּה בָּהֶם כְּאָדָם שְׂכַאֲשֶׁר

אוֹתָם מֵאַרְצָה, שְׂכַתּוֹב (שמות יג) וַיְהִי בְשִׁלַּח פְּרַעֲהַ אֶת הָעָם, שְׁלֹוה אוֹתָם מִכָּל אַרְצוֹ.

אָמַר רַבִּי אַבְא, כָּל כֶּדַּי לְמַה הוֹדְמֵן לְאַבְרָהָם וּלְמַה הַעֲטְרִידָהּ? אֶלָּא כְּדִי לְגַדֵּל אֶת שְׁמֵם שֶׁל אַבְרָהָם וְשָׂרָה בְּעוֹלָם, שְׂאֶפִּילוּ בְּמַצָּרִים שֶׁהֵם מִכְּשִׁפֵּי הָעוֹלָם, וְלֹא יָכוֹל הִיָּה אָדָם לְהַנְעִיל מֵהֶם, הַתְּגַדֵּל אַבְרָהָם וְהַתְּעַלָּה לְמַעְלָה. זֶהוּ שְׂכַתּוֹב

מָטָא לְהֵוּא דְרֵנָא אֲתַפְתָּא בְּנַחֲשׁ וְגָרִים מוֹתָא
 לְעֵלְמָא. וְלֹא אֲתַפְתָּא כְּנַח דְּכַד נַחַת וּמָטָא לְהֵוּא
 דְרֵנָא מַה כְּתִיב, (בראשית ט) וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל
 בְּתוֹךְ אֶהְלֵה. אֶהְלֵה כְּתִיב בְּה"א.

אֲבָל בְּאַבְרָהָם מַה כְּתִיב וַיַּעַל אַבְרָם מִמְצָרִים.
 דְסָלִיק וְלֹא נַחֲת, וְתַב לְאַתְרֵיהּ לְדְרֵנָא עֲלָא
 דְאֲתַדְבֵּק בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא. וְעוֹבְדָא דָּא הוּא, בְּנִין
 לְאַחֲזָא חֲכַמְתָּא דְאֲתַקְנִים בְּקִיּוּמָא שְׁלִים בְּדָקָא חַזִּי
 לִיהּ וְלֹא אֲתַפְתָּא וְקָם בְּקִיּוּמָא וְתַב לְאַתְרֵיהּ. הַנְּגַבְתָּה,
 דָּא דְרוּם דְרֵנָא עֲלָא דְאֲתַאחִיד בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא
 דְכְתִיב הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנְּגַבְתָּה. אוֹף הָכָא הַנְּגַבְתָּה, אֲתַר
 דְאֲתַדְבֵּק בֵּיהּ בְּקַדְמִיתָא.

תָּא חַזִּי, רָזָא דְמַלְכָּה, אִי אַבְרָם לָא יִיחֹת לְמְצָרִים
 וְלֹא יַעֲטָרָף תַּמָּן בְּקַדְמִיתָא. לָא יְהֵא חוֹלֵק

לשון הקודש

והמעשה הזה היה כדי להראות החכמה
 שהתקנים בקיום שלם פראוי לו ולא
 התפתה, ועמד בקיום ושבו למקומו.
 הנגבה - זה הדרום, הדרגה העליונה
 שנאחו בה בפראשונה, שכתוב הלוך
 ונסוע הנגבה. אף כאן הנגבה - מקום
 שנדבק בו פראשונה.

בא ראה סוד הדבר, אם אברהם לא ירד

הגיע לדרגה ההיא התפתה בנחש וגרם
 מות לעולם. ולא התפתה כמו נח,
 שכאשר ירד והגיע לדרגה ההיא מה
 כתוב? (בראשית ט) וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר
 וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֶהְלֵה. אֶהְלֵה כְּתוּב בְּה"א.
 אבל באברהם מה כתוב? ויעל אברהם
 ממצרים. שעלה ולא ירד, ושבו למקומו
 לדרגה עליונה שנדבק בה בפראשונה.

עֲדִיבִיה בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּגוֹנוֹנָא דָּא לְבָנֵי כִד בְּעָא
 קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד לִיה (ד"א לין) עֲמָא תָּדָא עֲמָא
 שְׁלִים וְלִקְרָבָא לֹון לְגַבִּיה, אִי לָא נַחְתוּ בְּקִדְמִיתָא
 לְמַצְרִים וְלָא יִצְטַרְפוּן תַּמָּן, לָא הוּוּ עֲמָא יְחִידָא דִּילִיה.
 בְּגוֹנוֹנָא דָּא אִי לָא אֶתְיִיְהִיבַת אַרְעָא קִדְשָׁא לְכַנְעַן
 בְּקִדְמִיתָא וַיִּשְׁלוּט בָּהּ לָא הָוַת אַרְעָא חוֹלְקִיה וְעֲדִיבִיה
 דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכִלְא רָזָא תָּדָא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָוָה אָזִיל בְּאַרְחָא, וְהָוָה עֲמִיה רַבִּי אֶלְעָזָר
 בְּרִיה וְרַבִּי אַבְא וְרַבִּי יְהוּדָה. עַד דִּהוּוּ אָזְלִי, אָמַר
 רַבִּי שְׁמַעוֹן תְּנוּהֵנָּא חֵיד בְּנֵי עֲלָמָא לָא מְשֻׁנְחִין לְמַנְדַּע
 מְלִי דְאֹרִייתָא וְעַל מָה קִיַּיְמִי. פִּתַּח וְאָמַר, (ישעיה כו) נַפְשֵׁי
 אֹוִיתֶיךָ בַּלִּילָה אַף רוּחֵי בְּקִרְבֵי אֲשַׁחְרְךָ, תַּאי קָרָא
 אֹוִקְמוּהָ וְאֹוִקְמוּנָא לִיה.

לשון הקודש

ברוך הוא, והכל סוד אחר.
 רַבִּי שְׁמַעוֹן הָוָה הוֹלֵךְ בְּדַרְךָ, וְהָוָה עֲמוּ
 רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנֵי, וְרַבִּי אַבְא וְרַבִּי יְהוּדָה.
 בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תַּמְהַנִּי
 אִיךָ בְּנֵי הָעוֹלָם לָא מְשֻׁנְחִים לְדַעַת
 דְּבְרֵי תוֹרָה וְעַל מָה עוֹמְדִים. פִּתַּח וְאָמַר,
 (ישעיה כו) נַפְשֵׁי אֹוִיתֶיךָ בַּלִּילָה אַף רוּחֵי
 בְּקִרְבֵי אֲשַׁחְרְךָ. הַפְּסוּק הָוָה בְּאַרוּהוּ
 וּבְאַרְנֵו אֹוִתוּ.

לְמַצְרִים וְלָא יִצְטַרְף שָׁם בְּרֵאשׁוֹנָה, לָא
 יִהְיֶה חֶלְק גּוֹרְלוּ בְּקִדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
 כְּמוֹ זֶה לְבָנֵי, בְּשַׂרְעָה הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לַעֲשׂוֹת לוֹ וְדֵא לְהֵם עִם אַחַד, עִם שְׁלָם,
 וְלִקְרָבָם אֲלִיו, אִם לָא יִרְדּוּ בְּרֵאשׁוֹנָה
 לְמַצְרִים וְלָא יִזְדַּכְּבוּ שָׁם, לָא הִיוּ הָעָם
 הַיְחִידִי שְׁלוֹ. כְּמוֹ כֵּן אִם לָא נִתְּנָה הָאָרְצַן
 הַקִּדּוּשָׁה לְכַנְעַן בְּרֵאשׁוֹנָה וַיִּשְׁלַט בָּהּ,
 לָא הִיְתָה הָאָרְצַן חֶלְקוּ וּגּוֹרְלוּ שֶׁל הַקִּדּוּשׁ

אבל תא חזי, נפשא דבר נש, בד סליק לערסיה, נפקת
מניה וסלקא לעילא. ואי תימא דבלחו סלקאן.
לאו כל חד וחד תמי אפי מלפא, אלא נפשא סלקא ולא
אשתאר בה פהרי גופא בר חד רשימו (נשימו) דקיסטא
דחיותא דלפא.

ונפשא אזלא ובעיא לסלקא. וכמה דרגין לדרגין
לסלקא, שטאת והיא אתערעת פהני קומרין
טהירין דמסאבותא. אי היא דכיאת דלא אסתאבת
בימא סלקא לעילא. ואי לאו דכיאת, אסתאבת בינייהו
ואתדבבת בהו ולא סלקא יתיר. ותמן מודעי לה מלין
ואיהו אתדבבת מאנון מלין דזמן קריב. ולזמנין דחייבין
בה ומודעין לה מלין פדיבין. וכדין אזלא כהאי גוונא
כל ליליא עד דיתער בר נש ותאבת לאתרה. זכאין אנון
צדיקניא דגלי לון קדשא בריך הוא רזין דיליה בחלמא

לשון הקודש

ופונשית בקלפות של אורות הטמאה. אם
היא טהורה, שלא נטמאה ביום, עולה
למעלה. ואם לא טהורה, נטמאת ביניהם
ונדבבת בהם ולא עולה יותר. ושם
מודיעים לה דברים, ונדבבת מאותם
דברים של זמן קרוב. ולפעמים שצוחקים
עליה ומודיעים לה דברים פוזבים. ואז
הולכת כמו זה כל הלילה עד שיתעורר
האיש, ושבה למקומה. אשרי הצדיקים

אבל בא ראה, נפש האדם, כשהוא
עולה למטתו, יוצאת ממנו ועולה
למעלה. ואם תאמר שכלן עולות – אין
כל אחד ואחד רואה את פני המלה,
אלא הנפש עולה ולא נשאר בה עם
הגוף, רק רשם ונשימהו של המדה של
חיות הלב.

והנפש הולכת ורוצה לעלות. וכמה
דרגות לדרגות לעלות, היא משוטטת

בְּגִין דְּיִסְתַּמְרוּן מִן דִּינָא. וְוִי לְאַנּוּן חֵיבִי עֲלֵמָא דְמִסְאַבִּין
נְרַמֵּיחוּ וְנַפְשֵׁיחוּ.

תָּא חַזִּי, אַנּוּן דְּלֵא אֶסְתַּאבוּ, כִּד סְלָקִי בְּעַרְסֵיחוּ,
נַפְשָׁא סְלָקָא וְעֵאלַת בֵּין כָּל תַּנִּי דְרֵגִין בְּקַדְמֵיתָא
וְסְלָקָא וְלֵא אֶתְדַבְּקַת בְּהוּ. וְלִבְתֵּר אֲזֵלָא וְשַׁטָּאת וְסְלָקָא
כְּפּוּם אֲזַרְחָה.

הֵהִיא נַפְשָׁא דְזָכַת לְסְלָקָא אֶתְחִיזֵיאת קַמֵּיהּ דְסֶבֶר אִפִּי
יִזְמִין וְאֶתְדַבְּקַת בְּרַעוּתָא לְאֶתְחִיזָא בְּתִיאֲוֹבְתָא
עֲלָאָה לְמַחְמִי בְּנוּעַם מְלָפָא וְלִבְקָרָא בְּהִיבְלִיָּה. וְדָא הוּא
בְּרַ נֶשׁ דְּאִית לִיה חוּלְקָא תְדִיר בְּעֲלֵמָא דְאֵתִי.

וְדָא הִיא נַפְשָׁא דְכְּסִיפָא דִילָה כִּד סְלָקָא בְּקוּדְשָׁא
בְּרִידָא הוּא (תְדִיר), וְלֵא אֶתְדַבְּקַת בְּתַנִּי זִינִין טְהִירִין
אַתְרֵגִין, וְהִיא אֲזֵלַת בְּתֵר זִינָא קַבְדִּישָׁא בְּאַתְרָא (ד"א בְּתֵר
אַתְרָא) דְנַפְקַת מִתַּמָּן. וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב נַפְשֵׁי אֲוִיתִיד בְּלִילָה.

לשון הקודש

אֲוִיתָהּ הַנֶּפֶשׁ שְׂזוּכָה לַעֲלוֹת, נִרְאִית
לְפָנַי סֶבֶר פְּנֵי הַיָּמִים, וְנִדְבְּקַת בְּרַעוּן
לְהִרְאוֹת בְּתַשׁוּקָה עֲלוּיָנָה לְרֵאוֹת בְּנַעַם
הַמֶּלֶךְ וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוֹ. וְזֶה הוּא הָאִישׁ
שֵׁיֵשׁ לוֹ חֵלֶק תְּמִיד בְּעוֹלָם תְּבָא.

וְזוֹ הִיא הַנֶּפֶשׁ שֶׁהַכּוֹסֵף שָׁלָה בְּשַׁעוֹלָה
בְּקוּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְתִמְדוֹ וְלֵא נִדְבְּקַת
בְּמִינִים הֶלְלוּ אֲוֵרוֹת הָאֲחֵרִים, וְהִיא

שֶׁהַקּוּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַלָּה לָהֶם סוּדוּתֵי
בְּחֵלוֹם כְּדִי שִׁישְׁמְרוּ מִן הַדִּין. אוֹי לְאוֹתָם
רִשְׁעֵי הָעוֹלָם שֶׁמְטַמְּאִים עַצְמָם וְנַפְשָׁם.

בֵּא רְאֵה, אוֹתָם שְׂלֵא נְטַמְּאוּ, בְּשַׁעוֹלִים
לְמַטְתָּם, הַנֶּפֶשׁ עוֹלָה וְנִכְנַסַת בֵּין כָּל
אוֹתָן הַדְּרָגוֹת בְּרֵאשׁוֹנָה, וְעוֹלָה וְלֵא
נִדְבְּקַת בְּהֵן. אַחַר כֶּךָ הוֹלְכַת וּמְשׁוֹטְטַת
וְעוֹלָה כְּפִי דְרַבְּהָ.

בְּגִין לְמַרְדֵּף בְּתַרְדּוֹ וְלֹא לְאַתְפְּתָאָה בְּתַר זִינָא אַחֲרָא
נוֹכְרָאָה.

תָּא חַוִּי, נַפְשֵׁי דָא נַפְשֵׁי דְאִיְהִי שְׁלֵטָא בְּלִילָה וְלְמַרְדֵּף
בְּתַר דְּרַגְא. רוּחַ בְּיוֹם, דְּכַתִּיב נַפְשֵׁי אֹוִיתִיךָ (דף 99 ע"ב)
בְּלִילָה, דָּא נַפְשֵׁי דְאִיְהִי שְׁלֵטָא בְּלִילָה. אַף רוּחִי בְּקַרְבִּי
אַשְׁחַרְךָ. דָּא רוּחַ דְאִיְהוּ שְׁלֵטָא בִּימָמָא.

וְאִי תִימָא דְתֵרִין דְּרַגִּין אַנּוּן בְּפִרוּדָא, לָאוּ חָכִי, דְהָא
דְּרַגְא חַד אַנּוּן, וְאַנּוּן תֵּרִין בְּתַבּוּרָא חַד. וְחַד עֲלָאָה
דְּשְׁלֵטָא עֲלֵיהוּ וְאַתְדַּבֵּק בְּהוּ וְאַנּוּן בֵּיהּ (וּמַקְרוּי) וְאַתְקַרִּיאת
נְשָׁמָה, וְכִלְהוּ דְרַגִּין סְלָקָן בְּרַזָּא דְחַכְמָתָא, דְכַד
מִסְתַּכְּלָן אֵלִין דְרַגִּין וְסַתְכַּל בְּרַזָּא בְּחַכְמָה עֲלָאָה, וְהָאִי
נְשָׁמָה עֵייל בְּהוּ וְמַתְדַּבֵּק בְּהּ, וְכַד הָאִי שְׁלֵטָא בְּדִין
הָהוּא בְּרַזָּא בְּרַזָּא קְדוּשָׁא שְׁלִים מְכֻלָּא. רַעוּתָא חַדָּא
לְגַבִּי קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא.

לשון הקודש

וְאִם תֹּאמַר שְׁשֵׁתִי דְרַגּוֹת הֵן בְּפִרוּד –
לֹא כֹה, שְׁשֵׁרֵי הֵן דְרַגְוָה אַחַת, וְהֵן שְׁתֵּים
בְּחַבּוּר אַחַד, וְאַחַת עֲלִיוֹנָה שְׁשׁוּלְטַת
עֲלֵיהֶן וְנִדְבְּקַת בְּהֵן וְהֵן בְּהּ וְנִקְרָאִים
וְנִקְרָאִים נְשָׁמָה. וְכֹל הַדְרַגּוֹת עוֹלוֹת
בְּסוּד הַחֲכָמָה. שְׁשֵׁמְסַתְכָלִים עַל אֵלֵי
הַדְרַגּוֹת, יִסְתַּכַּל הָאָדָם בְּחַכְמָה
הָעֲלִיוֹנָה, וְהַנְשָׁמָה הַזֹּאת נִכְנַסַת בְּהֵם
וְנִדְבְּקִים בְּהּ. וְכַשְׁזֶה שׁוֹלֵט, אִזּוֹ אוֹתוֹ

הוֹלֵכֵת אַחַר מִין קְדוּשָׁא בְּמָקוֹם וְאַחַר מָקוֹם
שְׁשֵׁינְצֵאת מְשָׁם. וּמִשּׁוֹם כֹּה כְּתוּב נַפְשֵׁי
אֹוִיתִיךָ בְּלִילָה, כְּדִי לְרַדֵּף אַחֲרֶיךָ וְלֹא
לְהַתְפַּתוֹת אַחַר מִין אַחַר נְכָרִי.

בְּאִי רָאָה, נַפְשֵׁי – זֶה הַנַּפֵּשׁ שְׁשׁוּלְטַת
בְּלִילָה לְרַדֵּף אַחַר הַדְרַגְוָה שְׁלָהּ. הַרוּחַ
בְּיוֹם, שְׁכַתוּב נַפְשֵׁי אֹוִיתִיךָ בְּלִילָה, זֶה
הַנַּפֵּשׁ שְׁשׁוּלְטַת בְּלִילָה. אַף רוּחִי בְּקַרְבִּי
אַשְׁחַרְךָ – זֶה הַרוּחַ שְׁשׁוּלְטַת בְּיוֹם.

נפ"ש אִיהוּ אֶתְעָרוּתָא תַּתָּאָה וְדָא סְמִיכָא בְּגוּפָא וְזִנְתָּ לִיהּ, וְגוּפָא אַחִיד בָּהּ וְהִיא אֶתְאַחַדְתָּ בְּגוּפָא. לְבַתָּר אֶתְתַּקְנַת וְאֶתְעַבִּידתָּ כְּרִסְיָא לְאֶשְׂרָאָה עֲלָהּ רוּחַ בְּאֶתְעָרוּתָא דְהָאִי נַפְשָׁא דְאֶתְאַחַדְתָּ בְּגוּפָא, כְּמַה דְכָתִיב, (ישעיה לב) עַד יַעֲרָה עֲלֵינוּ רוּחַ מְפָרוּם.

לְבַתָּר דְּמִתְקַנֵּי תְרוּוֹיִיָּהּ, זְמִינִין לְקַבְּלָא נְשָׁמָה. דְּהָא רוּחַ אֶתְעַבִּיד כְּרִסְיָא לְגַבֵּי נְשָׁמָה לְאֶשְׂרָאָה עֲלִיהּ, וְהָאִי נְשָׁמָה אִיהִי סְתִימָא עֲלָאָה עַל פְּלָא טְמִירָא דְכָל טְמִירִין. אֶשְׁתַּבַּח דְּאִית (לה) כְּרִסְיָא לְכְּרִסְיָא וְכְּרִסְיָא לְגַבֵּי עֲלָאָה עֲלִיהּ. וְכַד תְּסַתְּפַל בְּדַרְגִין תִּשְׁפַּח רְזָא דְחֻכְמָתָא בְּהָאִי מְלָה. וְכֹלָא הוּא חֻכְמָתָא לְאֶתְדַבְּקָא בְּהָאִי גְּזוּנָא מְלִין סְתִימִין.

תָּא חַוִּי, נַפְשָׁא אִיהִי אֶתְעָרוּתָא תַּתָּאָה דְאֶתְדַבְּקָא בֵּיהּ

לשון הקודש

לְקַבְּלָא נְשָׁמָה, שְׁהַרֵּי הַרוּחַ נַעֲשִׂית כְּפַסָּא לְנְשָׁמָה לְהַשְׁרוּת עֲלִיהּ, וְהַנְּשָׁמָה הַזֹּאת הִיא נִסְתַּרְתָּ עֲלִיוֹנָה עַל הַכֹּל טְמוּנָת כֹּל הַטְּמוּנִים. נִמְצָא שֵׁשׁ וְלֹהוּ כְּפַסָּא לְכְּפַסָּא, וְכְּפַסָּא לְעֲלִיּוֹן עֲלֵיהֶם. וְכִשְׁתַּסְתַּפַּל בְּדַרְגוֹת, תִּמְצָא סוּד הַחֻכְמָה בְּדַבְּרֵי הַזֶּה, וְהַכֹּל הִיא חֻכְמָה לְהַדְּבִיק בְּגוֹן הַזֶּה דְבָרִים נִסְתָּרִים.

בַּא רְאָה, הַנְּפֶשׁ הִיא הַתְּעוֹרְרוּת תַּחְתּוֹנָה שְׁנִדְבַקְתָּ בְּגוּף, כְּמוֹ הָאוֹר שֶׁל

הָאִישׁ נִקְרָא קְדוּשׁ, שְׁלֵם מִן הַכֹּל. רְצוֹן אַחַד לְקְדוּשׁ—כְּרוּד—הוּא.

הַנְּפֶשׁ הִיא הַתְּעוֹרְרוּת תַּחְתּוֹנָה, וְזוֹ סְמוּכָה בְּגוּף וְזִנְתָּ אוֹתוֹ, וְהַגּוּף אוֹחֵז בָּהּ וְהִיא אַחֲזָה בְּגוּף. אַחַר כֵּן נִתְקַנְתָּ וְנַעֲשִׂית כְּפַסָּא לְהַשְׁרוּת עֲלֵיהּ רוּחַ בְּהַתְּעוֹרְרוּת הַנְּפֶשׁ הַזֹּאת שְׁנִאֲחֻזְתָּ בְּגוּף, כְּפַתּוּב (ישעיה לב) עַד יַעֲרָה עֲלֵינוּ רוּחַ מְפָרוּם.

לְאַחַר שְׁמִתְקַנֵּים אֶת שְׁנֵיהֶם, עֲתִידִים

בְּנוֹפֵא. בְּנוֹנָא דְנְהוֹרָא דְבוֹצִינָא. דְנְהוֹרָא תַתָּאָה
 דְאִיהִי אוֹכְמָא אֶתְדַבְקַת בְּפִתְיִלָּה וְלֹא אֶתְפָּרֵשׁ מִנָּה
 וְלֹא אֶתְתַקְנַת אֱלֹא בָּהּ. וְכֵד אֶתְתַקְנַת בְּפִתְיִלָּה
 אֶתְעַבִּידַת כְּרִסְיָא לְנְהוֹרָא עֲלָאָה תּוֹרָא דְשְׂרִיָּא עַל
 הַהוּא נְהוֹרָא אוֹכְמָא.

לְבַתָּר פִּד מִתְתַקְנֵן תְּרוּוֹיִיהוּ אֶתְעַבִּידַת הַהוּא נְהוֹרָא
 תּוֹרָא כְּרִסְיָא לְנְהוֹרָא סְתִימָאָה דְלֹא אֶתְחִי
 וְלֹא אֶתְיִידַע מַה דְשָׂרָא עַל הַהוּא נְהוֹרָא תּוֹרָא. וְכֵדִין
 נְהוֹרָא שְׁלִים. וְכֵד הוּא בַר נֶשׁ דְאִיהוּ שְׁלִים בְּכֻלָּא. וְכֵדִין
 אֶקְרִי קְדוּשׁ, כְּמַה דְאֵתְ אָמַר, (תהלים טז) לְקְדוּשִׁים אֲשֶׁר
 בְּאֶרֶץ הַמָּה וְגו'. בְּנוֹנָא דָּא בְרוּא עֲלָאָה.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְעָאֵל אֲבֵרְהֵם לְאֶרְעָא, אֶתְחִי לִיה
 קְדָשָׁא בְרוּךְ הוּא כְּמַה דְאֶתְמַר דְכְּתִיב לִי
 הַנְּרָאָה אֱלִי, וְקַבִּיל תַּמָּן נֶפֶשׁ וּבְנָה מְזֻבַּח לְהַהוּא

לשון הקודש

הַלְבֵן, וְאֵזוּ הָאוֹר שְׁלֵם. וְכֵד הָאָדָם שְׁהוּא
 שְׁלֵם בְּכֻלָּ, וְאֵזוּ נִקְרָא קְדוּשׁ, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
 (תהלים טז) לְקְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְגו'.
 כְּמוֹ כֵן בְּסוּד עֲלִיּוֹן.

בַּא רְאָה, בְּשַׁעְתָּא שְׂאֲבֵרְהֵם נִכְנַס לְאֶרֶץ,
 נִרְאָה לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
 לְה' הַנְּרָאָה אֱלִי, וְקַבִּיל שָׁם נֶפֶשׁ וּבְנָה
 מְזֻבַּח לְדַרְגָּה הַהִיא. אַחַר כֵּן הַלּוּךְ וְנִסְעַ

הַמְּאוֹר, שְׁהָאוֹר הַתַּחְתּוֹן שְׁהוּא שְׁחַר,
 נִדְבֵק בְּפִתְיִלָּה וְלֹא נִפְרַד מִמֶּנָּה וְלֹא
 נִתְקַן אֱלֹא בָּהּ. וְכֵשֶׁנִּתְקַן בְּפִתְיִלָּה,
 נַעֲשֶׂה כְּסֵא לְאוֹר הָעֲלִיּוֹן הַלְבֵן שְׁשׂוּרָה
 עַל אוֹתוֹ הָאוֹר הַשְּׁחַר.

אַחַר כֵּן בְּשַׁעְתָּא נִתְקַנִּים, נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ
 אוֹר לְבָן כְּסֵא לְאוֹר הַנְּסֻתָר שְׁאִינּוּ נִרְאָה
 וְאִינּוּ נוֹדַע מַה שְׁשַׁרְהָ עַל אוֹתוֹ הָאוֹר

דַּרְגָּא. לְבַתֵּר הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַנְּגִיבָה דְקַבִּיל רִוַח. לְבַתֵּר
 (עד) דְסָלִיק לְאַתְדַּבְקָא גּוּ נְשָׁמָה כְּדִין וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ
 לַיְיָ סֵתָם, דָּא הִיא נְשָׁמָה דְאִיהִי סֵתִימָא דְכָל סֵתִימִין.
 לְבַתֵּר יַדַּע דְבַעֵי לְאַצְטְרַפָּא וּלְאַתְעַטְרָא בְּדַרְגִּין,
 מִיַּד וַיֵּרַד אַבְרָם מִצְרִימָה, וְאַשְׁתִּיב מִתְּפִין.
 וְלֹא אֶתְפַּתָּא גּוּ אֲנִין טְהִירִין, וְאַתְצָרִיף וְתָב לְאַתְרִיהּ.
 כִּינּוּן דְנַחַת וְאַתְצָרִיף, מִיַּד וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם, סָלִיק
 וְדָאֵי וְתָב לְאַתְרִיהּ וְאַתְדַּבְקַּב בְּמַהִימְנוּתָא עַלְאָה דְכְּתִיב
 הַנְּגִיבָה.

מִכָּאן וְלַהֲלָאָה יַדַּע אַבְרָהָם חֲכָמָתָא עַלְאָה וְאַתְדַּבְקַּב
 בְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאַתְעַבִּיד יְמִינָא דְעֶלְמָא.
 כְּדִין וְאַבְרָם כָּבֵד מְאֹד בְּמַקְנֵה בַּכֶּסֶף וּבִזְהָב. כָּבֵד
 מְאֹד בְּסִטְרָא דְמִזְרָח. בְּמַקְנֵה בְּסִטְרָא דְמַעְרָב. בַּכֶּסֶף
 מִסִּטְרָא דְדָרוֹם. בִּזְהָב מִסִּטְרָא דְצָפוֹן.

לשון הקודש

וְדָאֵי וְשָׁב לְמַקוֹמוֹ וְנִדְבַק בְּאַמוֹנָה
 הַעֲלִיזָה, שְׂכֵתוֹב הַנְּגִיבָה.
מִכָּאן וְהֲלָאָה יַדַּע אַבְרָהָם הַחֲכָמָה
 הַעֲלִיזָה וְנִדְבַק בְּקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְנַעֲשֶׂה הַיְמִין שֶׁל הָעוֹלָם. אִז, וְאַבְרָם
 כָּבֵד מְאֹד בְּמַקְנֵה בַּכֶּסֶף וּבִזְהָב. כָּבֵד
 מְאֹד - בְּצַד הַמִּזְרָח. בְּמַקְנֵה - בְּצַד
 הַמַּעְרָב. בַּכֶּסֶף - מִצַּד הַדָּרוֹם. בִּזְהָב -
 מִצַּד הַצָּפוֹן.

הַנְּגִיבָה, שְׂקִיבֵל רִוַח. אַחַר כֵּן (עד) שְׁעֵלָה
 לְהַתְדַּבְּקַּב תּוֹךְ הַנְּשָׁמָה, אִז וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ
 לַה', סֵתָם. זוֹ הִיא הַנְּשָׁמָה שֶׁהִיא נִסְתָּרָה
 כָּל הַנִּסְתָּרִים.

אַחַר כֵּן יַדַּע שְׁצָרִיף לְהַצְרִיף וְלַהֲתַעֲטֵר
 בְּדַרְגוֹת, מִיַּד - וַיֵּרַד אַבְרָם מִצְרִימָה,
 וְנִצַּל מִשָּׁם, וְלֹא הִתְפַּתָּה תּוֹךְ אוֹתָם
 הָאוֹרוֹת, וְנִצְרָף וְשָׁב לְמַקוֹמוֹ. כִּינּוּן שְׁיֵרַד
 וְנִצְרָף, מִיַּד - וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם. עַלֵּה

אתו רבי אלעזר ורבי אבא וכלהו חבריא ונשקו
 ידו. בכה רבי אבא ואמר ווי ווי כד תסתלק
 מן עלמא מאן ינהיר נהורא דאורייתא. ופאה חולקהון
 דחבריא דשמעון מלין דאורייתא אלין מפומך.

אמר רבי שמעון תא חזי, מה כתיב וילך למסעיו,
 למפקד אתריה ודרגוי. למסעיו למסעו כתיב,
 מאן מסעו. דא דרגא קדמאה דאתחזי ליה בקדמיתא,
 כתיב הכא מסעו וכתיב התם (מלכים א' ו) אבן שלמה מסע
 נבנה. והא אוקימנא אבן שלמה ודאי. מסע כמה
 דאתמר.

וילך למסעיו. כל אגון דרגין דרגא בתר דרגא כמה
 דאתמר. מנגב (דף 99 ע"א) ועד בית אל לאתקנא
 אתריה ולחברא לון ביהודא שלים. דהא מנגב ועד
 בית אל אשתכח רזא דחכמתא כדקא יאות.

לשון הקודש

כתוב כאן מסעו, וכתוב שם (מלכים א' ו)
 אבן שלמה מסע נבנה. ודרי בארנו אבן
 שלמה ודאי. מסע, כמו שנתבאר.
 וילך למסעיו, כל אותן הדרגות, דרגה
 אחר דרגה, כמו שנאמר. מנגב ועד בית
 אל, לתקן את מקומו ולחברם ביהוד
 שלם, שהרי מנגב ועד בית אל נמצא
 סוד החכמה בראוי.

באי רבי אלעזר ורבי אבא וכל החברים
 ונשקו את ידו. בכה רבי אבא ואמר, וי
 כשתסתלק מן העולם, מי יאיר את
 אור התורה? אשרי חלקם של החברים
 ששומעים דברי תורה הללו מפיה.
 אמר רבי שמעון, בא ראה מה כתוב.
 וילך למסעיו, לפקד את מקומו ודרגתו.
 למסעיו - למסעו כתוב, מי המסעו? זו
 הדרגה הראשונה שראויה לו בראשונה.

אֵל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שָׁם אֶהְיֶה בַּתְּחִלָּה, אֶהְיֶה
 בְּה"א, מֵאֵן אֶהְיֶה, דָּא בֵּית אֵל. אֶבְנֵן שְׁלֵמָה
 כְּדֵאמְרֵן. תּוֹ רִשִׁים וְאָמַר אֵל מְקוֹם הַמְּזֻבַּח אֲשֶׁר עָשָׂה
 שָׁם בְּרֵאשׁוֹנָה דְכָתִיב לִי הִנְרָאָה אֱלֹיִן. וְכִדִּין וַיִּקְרָא
 שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם יי. כִּדִּין אֶתְדַבֵּק בְּמַהִימְנוּתָא
 שְׁלִימָתָא.

תָּא חַזִּי, בְּקַדְמֵיתָא סְלִיק מִתְתָּא לְעֵילָא דְכָתִיב וַיִּרְא
 יי אֵל אַבְרָם. וְכָתִיב לִי הִנְרָאָה אֱלֹיִן. וְדָא הוּא
 דְרֵגָא קַדְמָאָה כְּדֵאמְרֵן אֶבְנֵן שְׁלֵמָה (מִסַּע נִבְנָה וְכָתִיב לְמַסְעוֹ).
 וּלְבַתֵּר הֶלּוּךְ וְנִסּוּעַ הַנִּגְבָּה. דְרֵגָא בַּתֵּר דְרֵגָא עַד
 דְאֶתְעֵטֵר בְּדָרוֹם חוּלְקִיָּה וְעַד־בֵּיהּ. לְבַתֵּר סְתִים מְלָה
 כַּד סְלִיק וְאָמַר לִי סְתָם, דָּא עֲלָמָא עֲלָאָה. וּמִתְמַן
 נָטִיל בְּדַרְגִּין וְנַחֲתִית מְעֵילָא לְתַתָּא וְאֶתְדַבֵּק כִּלְא
 בְּאַתְרֵיהּ בְּדָקָא יְאוּת.

לשון הקודש

וְכַתּוּב לֵה' הִנְרָאָה אֱלֹיִן, וְזוֹ הַדְרָגָה
 הַרְאֵשׁוֹנָה כְּמוֹ שְׁאִמְרֵנוּ אֶבְנֵן שְׁלֵמָה וּמִסַּע
 נִבְנָה, וְכַתּוּב לְמַסְעוֹ, וְאַחַר כֵּן הֶלּוּךְ וְנִסּוּעַ
 הַנִּגְבָּה, דְרָגָה אַחַר דְרָגָה, עַד שֶׁהִתְעֵטֵר
 בְּדָרוֹם, חֲלָקוּ וְגוֹרְלוֹ. אַחַר כֵּן סְתָם
 הַדְבָר כְּשֶׁעָלָה וְאָמַר לֵה' סְתָם, זֶה
 הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וּמִשָּׁם נָסַע בְּדַרְגוֹת וַיִּרְד
 מִמְעַלָּה לְמַטָּה, וְהַכֵּל נִדְבֵק בְּמִקּוֹמוֹ
 כְּרֵאוּי.

אֵל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיָה שָׁם אֶהְיֶה
 בַּתְּחִלָּה, אֶהְיֶה בְּה"א. מִי אֶהְיֶה? זֶה
 בֵּית אֵל. אֶבְנֵן שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שְׁאִמְרֵנוּ. עוֹד
 רִשִׁים וְאָמַר, אֵל מְקוֹם הַמְּזֻבַּח אֲשֶׁר עָשָׂה
 שָׁם בְּרֵאשׁוֹנָה, שְׁכַתּוּב לֵה' הִנְרָאָה אֱלֹיִן.
 וְאֵז וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם ה', אֵז נִדְבֵק
 בְּאִמּוּנָה הַשְּׁלֵמָה.

כֵּאֵל רָאָה, בְּרֵאשׁוֹנָה עָלָה מִמְטָה
 לְמַעְלָה, שְׁכַתּוּב וַיִּרְא ה' אֵל אַבְרָם,

וְהָכֵא בַד תִּסְתַּכַּל בְּדַרְגֵינִי תִשְׁכַּח רָזָא דְחֻכְמָתָא
 עֲלָאָה. מַה כְּתִיב וַיִּלְךְ לְמַסְעָיו מִנְּגַב. מִסְטָרָא
 דִּימִינָא שִׁירוּתָא דְעֲלָמָא עֲלָאָה סְתִימָא עֲמִיקָא לְעִילָא
 עַד אֵין סוּף, וְנִחִית דְרָגָא בְתַר דְרָגָא (עד) מִנְּגַב וְעַד
 בֵּית אֵל מְעִילָא לְתַתָּא.

וּכְתִיב וַיִּקְרָא שֵׁם אַבְרָם בְּשֵׁם יְיָ אֲדַבֵּק יַחֲוּדָא
 בְּאַתְרֵיהּ בְּדָקָא יְאוּת דְכְתִיב אֶל מְקוֹם הַמְזֻבַּח
 אֲשֶׁר עָשָׂה שֵׁם בְּרֵאשׁוֹנָה. מָאִי אֲשֶׁר עָשָׂה שֵׁם, דְסָלִיק
 לָהּ מִתַּתָּא לְעִילָא. וְהִשְׁתָּא נְחִית בְּדַרְגֵינִי מְעִילָא לְתַתָּא,
 בְּגִין דְהִיָּא לָא תַעֲדִי מֵאַנּוֹן דְרָגִין עֲלָאִין, וְאַנּוֹן לָא יַעֲדוֹן
 מִנְּהָ, וַיִּתְיַחַד כֹּלָא בְיַחֲוּדָא חֲדָא בְּדָקָא יְאוּת.

בְּדִין אֲתַעֲטֵר אַבְרָהָם וְהָיָה חוֹלֵק עַדְבֵיָה דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא וּדְאִי. זַכָּאִין אַנּוֹן צְדִיקֵינָא דְמִתְעַטְרִי
 בֵּיהּ בְּקֻדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְהוּא מִתְעַטֵּר בְּהוֹן. זַכָּאִין אַנּוֹן

לשון הקודש

הַמְזֻבַּח אֲשֶׁר עָשָׂה שֵׁם בְּרֵאשׁוֹנָה. מַה זֶה
 אֲשֶׁר עָשָׂה שֵׁם? שֶׁהֶעֱלָה אוֹתָהּ מִמְּטָה
 לְמַעְלָה, וְעִבְשׁוּ יָרַד בְּדַרְגּוֹת מִמְּעֵלָה
 לְמַטָּה בְּדִי שְׁלֵא תִזְוֹן מֵאוֹתָן הַדַּרְגּוֹת
 הָעֲלִיּוֹנוֹת וְהֵם לֹא יִזְוֹנוּ מִמֶּנָּה, וַיִּתְיַחַד
 הַכֹּל בְּיַחֲוּד אֶחָד בְּרָאוּי.

אֲזִי הִתְעַטֵּר אַבְרָהָם וְהָיָה לְחֶלֶק גּוֹרְלוֹ
 שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וּדְאִי. אֲשֶׁרִיָּהֶם

וְכֵאֵן בְּשִׁתְּסַתְּכַל בְּדַרְגּוֹת, תִּמְצֵא אֶת
 סוּד הַחֻכְמָה הָעֲלִיּוֹנָה. מַה כְּתוּב? וַיִּלְךְ
 לְמַסְעָיו מִנְּגַב. מִצַּד הַיָּמִין, רֵאשִׁית
 הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן הִנְסַתָּר הָעֵמֶק לְמַעְלָה עַד
 אֵין סוּף. וַיָּרַד דְרָגָה אַחַר דְרָגָה (עד) מִנְּגַב
 וְעַד בֵּית אֵל, מִמְּעֵלָה לְמַטָּה.

וּכְתוּב וַיִּקְרָא שֵׁם אַבְרָם בְּשֵׁם ה', נִדְבַק
 הַיַּחֲוּד בְּמִקְוֹמוֹ בְּרָאוּי, שְׁכַתוּב אֶל מְקוֹם

בְּעֶלְמָא דִּין וְזַכָּאִין אֲנִין בְּעֶלְמָא דְאַתִּי. עֲלִייהוּ כְּתִיב,
(ישעיה ס) וְעַמְּךָ כָּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ. וְכְתִיב, (משלי
ד) וְאוֹרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם.

אֲזַלוּ, בַּד מָטוּ בְּחַד בֵּי חֶקֶל יִתְּבוּ. פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן
וְאָמַר (תהלים כ"ה) פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי וְגו'. הָאִי קָרָא אֵית
לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, וְהָא אֲזַקִּימְנָא לִיהּ בְּכַמְּה אַתְר. אֲבָל
בְּהָאִי קָרָא מְלִין סְתִימִין אֵית בֵּיהּ. פְּנֵה אֵלַי. וְכִי דוֹד
אָמַר פְּנֵה אֵלַי וְחַנּוּנִי. אֲלָא בְּגִין דְּרַגְנָא דִּילִיהּ דְּאִיהוּ
אֲתַעֲטֵר בֵּיהּ קְאָמַר. תְּנָה עֲזָךְ לְעַבְדְּךָ, תְּנָה עֲזָךְ דָּא עִז
עֲלָאָה כְּדַכְּתִיב, (שמואל א ב) וַיִּתֵּן עִז לְמִלְכוֹ. מָאן מִלְכוֹ דָּא
מְלָךְ סְתָם מִלְכָּא מְשִׁיחָא. אוּף הָכָא לְעַבְדְּךָ דָּא מִלְכָּא
מְשִׁיחָא כְּדִאמְרֵן מְלָךְ סְתָם.

וְהוֹשִׁיעָה לְבִן אֲמֹתֶךָ, וְכִי לָא הָוָה בְּרִיהּ דִּישִׁי אִיהוּ

לשון הקודש

בפסוק הזה דברים נסתרים יש בו. פנה אלי - וכי דוד אמר פנה אלי וחנוני? אלא בעבור דרגתו שהוא מתעטר בה הוא אמר. (שם טו) תנה עזך לעבדך - תנה עזך זה העז העליון, כפתוב (שמואל א-ב) ויתן עז למלכו. מי מלכו? זה מלך סתם, מלך המשיח. אף כאן לעבדך זה מלך המשיח. כמו שאמרנו מלך סתם.

והושיעה לבן אמתך - וכי לא היה בן ישי הוא, עד שאמר בשם של אמו ולא

הצדיקים שמתעטרים בקדוש ברוך הוא והוא מתעטר בהם. אשריהם בעולם הזה ואשריהם בעולם הבא. עליהם כתוב (ישעיה ס) ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ, וכתוב (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום.

הלכו. כשהגיעו לשדה אחד ישבו. פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים כ"ה) פנה אלי וחנוני. בפסוק הזה יש להסתכל בו, והרי בארנו אותו בכמה מקומות. אבל

עַד דְּאִיהוּ אָמַר בְּשֵׁמָא דְאַמִּיָּה וְלֹא בְּשֵׁמָא דְאַבּוּי.
 אֵלֹא הָא אֲוִקִימָנָא דְכַד יִיְתִי בַר נָשׁ לְקַבֵּל מַלְכָּה
 עֲלָאָה לְאַדְכָּרָא, בְּעֵי לְמַהֲדָּה בְּמַלְכָּה דְּאִיהוּ וְדָאִי. וְעַל
 דָּא אֲדַכְּרַר לְאַמִּיָּה וְלֹא לְאַבּוּי. וְתוּ הָא תַּנִּינָן (ד"א ל"ג
 דהא) וְדָא מְלַךְ בְּדַקְאֲמָרָן.

**אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן הָא חֲזוּ, מַה כְּתִיב וַיְהִי רִיב בֵּין
 רַעִי מִקְנֵה אַבְרָם, רַב כְּתִיב חֶסֶד יוֹד, דְּבַעָא
 לֹוט לְמַתְדַּר לְפִוְלְחָנָא נּוֹכְרָאָה דְּפִלְחֵי יְתִבֵּי אַרְעָא,
 וְסוּפִיָּה דְּקָרָא אוֹכַח דְּכְתִיב וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִיזִי אֲזִי יוֹשֵׁב
 בְּאַרְצָא. וּמִנְגָן דְּלֹוט אַתְדַּר לְסַרְחָנִיה לְפִוְלְחָנָא
 נּוֹכְרָאָה, דְּכְתִיב וַיִּסַּע לֹוט מִקְדָּם. מָאִי מִקְדָּם,
 מִקְדָּמוֹנּוּ שְׁל עוֹלָם. כְּתִיב הֲכֹא וַיִּסַּע לֹוט מִקְדָּם
 וְכְתִיב וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקְדָּם מַה לְהֵלֵן נְטִילוּ מִקְדָּמוֹנּוּ
 שְׁל עוֹלָם אוֹף הֲכֹא כֵּן.**

לשון הקודש

הַזְרָה שְׁעוֹבָדִים יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ, וְסוּף
 הַכְּתוּב מוֹכִיחַ, שְׁכַתּוֹב וְהַכְּנַעֲנִי וְהַפְּרִיזִי
 אֲזִי יוֹשֵׁב בְּאַרְצָא. וּמִנְגָן לָנוּ שְׁלוֹט תּוֹר
 לְסוּרוֹ הֲרַע לְעַבּוּדָּה זָרָה? שְׁכַתּוֹב וַיִּסַּע
 לֹוט מִקְדָּם. מַהוּ מִקְדָּם? מִקְדָּמוֹנּוּ שְׁל
 עוֹלָם. כְּתוּב כֹּאן וַיִּסַּע לֹוט מִקְדָּם, וְכַתּוּב
 וַיְהִי בְּנִסְעָם מִקְדָּם. מַה לְהֵלֵן נְטִיָּסָה
 מִקְדָּמוֹנּוּ שְׁל עוֹלָם – אַף כֹּאן כֵּן.

בְּשֵׁם שְׁל אַבּוּי? אֵלֹא הִנֵּה הַקְּמֵנוּ,
 שְׁבַאֲשֶׁר יִבֵּא אָדָם לְקַבֵּל דְּבַר עֲלִיּוֹן
 לְהַזְכִּיר, אָרִיךְ לְלַבֵּת בְּדַבְּרֵי שְׁהוּא וְדָאִי,
 וְעַל כֵּן הַזְכִּיר אֶת אִמּוֹ וְלֹא אֶת אַבּוּי.
 וְעוֹד, הִנֵּה שְׁנִינּוּ וְשִׁהֲרִין שְׁוֵה מְלַךְ כְּפִי
 שְׁאֲמָרָנוּ.

**אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בַּא רְאָה מַה כְּתוּב.
 וַיְהִי רִיב בֵּין רַעִי מִקְנֵה אַבְרָם, רַב כְּתוּב
 חֶסֶד יוֹד. שְׁרָעָה לֹוט לְחֹזֵר לְעַבּוּדָּה**

בַּיּוֹן שִׁדְעוּ אַבְרָהָם דְּלוֹט לְהַכִּי נָטִי לְבִיָּהּ. מִיָּד
וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוֹט וְגו' הִפְרֵד נָא מֵעָלַי. לִית
אַנְתָּ בְּדַאי לְאַתְחַבְּרָא בְּהַדְּאִי. כְּדִין אֶתְפָּרֵשׁ אַבְרָהָם
מִנִּיָּה וְלֹא בָּעָא לְמִיָּהּ וְלֹא־תַחַבְּרָא עִמִּיהּ, דְּכָל מָאן
דִּיתְחַבֵּר לְחַיִּבָּא סוּפִיָּה לְמִיָּהּ אַבְתָּרִיָּה וְלֹא־תַעֲנִשׁ (דף
ט"א ע"ב) בְּגִינִיָּה.

מִנְלָן מִיְהוֹשָׁפֵט דְּאַתְחַבֵּר עִם אַחָאב וְאַלְמֵלָא זְכוּ
דְּאַבְתָּן אֶתְעֲנִשׁ תַּמָּן דְּכְתִיב, (דברי הימים ב יח)
וַיִּזְעַק יְהוֹשָׁפֵט. וְכִדִּין אֲשֶׁתִּזְיֵב דְּכְתִיב וַיִּסִּיתֶם אֱלֹהִים
מִמֶּנּוּ. וְעַל דָּא לֹא בָּעָא אַבְרָם לְמִיָּהּ בְּהַדְּיָה דְּלוֹט.
וְעַם כָּל דָּא לֹא בָּעָא לוֹט לְמַהְדֵּר מְסוּרְחִיָּה אֶלָּא
וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת כָּל כְּפָר הַיַּרְדֵּן. וַיִּסַּע לוֹט מִקְדָּם
אֶתְנַטִּיל מִן קַדְמָאָה דְּעֵלְמָא וְלֹא בָּעָא לְאַתְדַּבְּקָא
בְּמַהִימְנוּתָא שְׁלִימְתָא פְּאַבְרָהָם.

לשון הקודש

שְׂכַתוּב (דברי הימים ב-יח) וַיִּזְעַק יְהוֹשָׁפֵט. וְאִזּו
נִצַּל, שְׂכַתוּב וַיִּסִּיתֶם אֱלֹהִים מִמֶּנּוּ, וְעַל
כֵּן לֹא רָצָה אַבְרָם לְלַבֵּת עִם לוֹט. וְעַם כָּל
זֶה לֹא רָצָה לוֹט לְחַזֵּר מְסוּרוֹ הָרַע, אֶלָּא
וַיִּבְחַר לוֹ לוֹט אֶת כָּל כְּפָר הַיַּרְדֵּן וַיִּסַּע
לוֹט מִקְדָּם. נִסַּע מִקְדָּמוֹנוֹ שֶׁל הָעוֹלָם,
וְלֹא רָצָה לְדַבֵּק בְּאַמוּנָה הַשְּׁלֵמָה כְּמוֹ
אַבְרָהָם.

בַּיּוֹן שִׁדְעוּ אַבְרָהָם שְׁלֵכְךָ נָטָה לְבוֹ שֶׁל
לוֹט, מִיָּד - וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל לוֹט וְגו'
הִפְרֵד נָא מֵעָלַי. אֵינְךָ בְּדַאי לְהַתְחַבֵּר
עִמִּי. אִזּו נִפְרֵד מִמֶּנּוּ אַבְרָהָם וְלֹא רָצָה
לְלַבֵּת וְלְהַתְחַבֵּר עִמוֹ, שְׁכָל מִי שֶׁמִּתְחַבֵּר
לְרָשָׁע, סוּפוֹ לְלַבֵּת אַחֲרָיו וְלְהַעֲנִישׁ
בְּגִלְלוֹ.

מִנְלָן לָנוּ? מִיְהוֹשָׁפֵט שֶׁהַתְחַבֵּר עִם
אַחָאב, וְאַלְמֵלָא זְכוּת אֲבוֹת נַעֲנִשׁ שָׁם,